

Nr 71.

Uppläst och godkänd i Första kammaren den 17 juli 1914.

» » » i Andra kammaren den 17 juli 1914.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av 2, 5, 25, 48, 77, 99, 101, 120—124, 126—128, 134, 139, 144 och 164 §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903 och till lag innefattande tillägg till lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903.

(Lagutskottets utlåtande nr 10.)

Till Konungen.

Genom en den 13 maj 1914 dagtecknad proposition, nr 72, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av de Eders Kungl. Maj:ts proposition till innevarande års första riksdag nr 50 bifogade utdrag av i

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 14 saml. 23 häft. (Nr 71.) 1

statsrådet och lagrådet förda protokoll ävensom av ett förevarande proposition bilagt utdrag av statsrådsprotokollet, föreslagit riksdagen att antaga följande förslag till

1:o) »LAG

om ändrad lydelse av 2, 5, 25, 48, 77, 99, 101, 120—124, 126—128, 134, 139, 144 och 164 §§ i lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903.

2 §.

De, som vilja stifta försäkringsbolag, skola upprätta fullständig bolagsordning samt därå söka Konungens stadfästelse. Avser bolagets rörelse livförsäkring, eller avser rörelsen annat slag av försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillika, enligt vad i 5 och 67 §§ sägs, upprättas bestämmelser angående vissa grunder för försäkringsverksamheten samt därå sökas Konungens stadfästelse. Konungen prövar bolagsordningens och de övriga grundernas överensstämmelse med denna lag samt lag och författning i övrigt, så ock om och i vad mån särskilda bestämmelser därutöver må, med hänsyn till vidden och beskaffenheten av bolagets rörelse, erfordras. Å beslut om ändring i stadfäst bolagsordning eller i övriga stadfästa grunder för bolags verksamhet skall ock sökas Konungens stadfästelse.

Stiftarna skola vara här i riket bosatta svenska undersåtar och till antalet minst fem.

Med livförsäkring förstås i denna lag jämväl livränteförsäkring och kapitalförsäkring för livsfall.

Vad i denna lag särskilt stadgas angående livförsäkring skall äga motsvarande tillämpning i fråga om annan personförsäkring, som meddelas för livstid eller för längre tid än tio år.

5 §.

Avser försäkringsaktiebolags rörelse livförsäkring, skola upprättas bestämmelser angående följande grunder för livförsäkringsverksamheten, nämligen:

- 1) grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv;
- 2) reglerna för återköp av försäkring samt för lämnande av förskott mot säkerhet i försäkringsbrev, där sådant återköp eller förskott må kunna beviljas;

3) reglerna för påföljd av försummelse att erlægga premie;

4) grunderna för beräkning och fördelning av den vinst, som må tillkomma försäkringstagarna, så ock, där förutberäkning skall ske av de belopp (premieåterbäring), som bolaget förväntas kunna av sin behållning utbetala till försäkringstagare utöver de i försäkringsavtalet bestämda, grunder för denna förutberäkning samt för avsättning till och nedsättning av till tryggande av sådan premieåterbäring avsedd fond (premieåterbäringsreserv);

5) huruvida bolaget må driva försäkringsrörelse i utlandet, samt, i sådant fall, vilka beräkningsgrunder och försäkringsvillkor skola vid den utländska rörelsen tillämpas.

Skall försäkringsaktiebolag meddela försäkring av annat slag än personförsäkring, och skall sådan försäkring meddelas för all framtid eller för längre tid än tio år, skola upprättas bestämmelser angående grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv för sådana försäkringar.

25 §.

Under försäkringsaktiebolags bestånd må ej till utdelning åt aktieägare eller försäkringstagare användas annat än den behållning, som enligt vederbörligen prövad balansräkning finnes hava uppstått å rörelsen i dess helhet, i den mån behållningen ej skall till reservfond, säkerhetsfond eller premieåterbäringsreserv avsättas.

Egen aktie må försäkringsaktiebolag ej förvärva, ej heller såsom pant emottaga.

48 §.

De vid försäkringsaktiebolags bildande och därefter före utgången av andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, där sådant i bolagsordningen bestämmes, i bolagets balansräkning uppföras som tillgång intill i bolagsordningen medgivet belopp; dock skola dessa kostnader avskrivas med minst en åttendedel för varje efter andra räkenskapsåret följande år.

Innan organisationskostnaderna fullständigt avskrivits, må ej för något år till aktieägare och försäkringstagare utdelas sammanlagt mera än fem procent å det inbetalda aktiekapitalet.

77 §.

Under ömsesidigt försäkringsbolags bestånd må ej till utdelning av ränta eller vinst åt garanter eller av vinst åt delägare användas

annat än den behållning, som enligt vederbörligen prövad balansräkning finnes hava uppstått å rörelsen i dess helhet, i den mån behållningen ej skall till säkerhetsfond eller premieåterbäringsreserv avsättas.

99 §.

De vid ömsesidigt försäkringsbolags bildande och därefter före utgången av andra räkenskapsåret till organisation använda kostnader må, där sådant i bolagsordningen bestämmes, i bolagets balansräkning uppföras som tillgång intill i bolagsordningen medgivet belopp; dock skola dessa kostnader avskrivas med minst en åttendedel för varje efter andra räkenskapsåret följande år.

Innan organisationskostnaderna fullständigt avskrivits, må icke för något år till garantier och delägare utdelas sammanlagt mera än fem procent å inbetalt garantikapital till den del detta icke må hava blivit till garantierna återbetalt.

101 §.

Finnas ömsesidigt försäkringsbolags tillgångar enligt vederbörligen prövad balansräkning icke motsvara dess skulder, försäkringsfond, säkerhetsfond och premieåterbäringsreserv inberäknade, skall, där ej för bolagets förbindelser häfta allenast dess tillgångar, det belopp, vartill bristen, i den mån den ej varder täckt genom nedsättning av säkerhetsfond och premieåterbäringsreserv, uppgår, med tillägg av högst en tiondedel ofördröjligen av styrelsen uttaxeras å dem, som varit delägare i bolaget under hela eller någon del av den tid balansräkningen avser; är delägarnas personliga ansvarighet till visst belopp begränsad, skall uttaxeringen därefter jämkas.

Varder bristen ej genom uttaxering, på sätt nu är sagt, täckt, eller häfta allenast bolagets tillgångar för dess förbindelser, skall i förra fallet vad av bristen icke kunnat genom uttaxering täckas och i senare fallet hela bristen, i den mån den ej varder genom nedsättning av säkerhetsfond och premieåterbäringsreserv täckt, utjämnas genom nedsättning av försäkringsbeloppen, där ej annorlunda är i bolagsordningen föreskrivet.

Ej må dock, där garantikapital förskjutits, uttaxering eller nedsättning av försäkringsbeloppen äga rum, så länge bristen ej överstiger det inbetalda garantikapitalet till den del detta icke må hava blivit till garantierna återbetalt.

120 §.

I försäkringsbolags balansräkning skall under benämningen försäkringsfond såsom skuld upptagas det för den tidpunkt, som balansräkningen avser, beräknade värdet av bolagets ansvarighet

1) på grund av redan inträffade försäkringsfall (ersättningsreserv) samt

2) på grund av löpande försäkringar (premiereserv).

Omfattar bolagets rörelse olika försäkringsgrenar, skall för varje försäkringsgren särskild försäkringsfond upptagas.

Efter de grunder, som sålunda gälla för beräkningen av den på försäkring belöpande andel i försäkringsfonden, beräknas även värdet av försäkringstagarens fordran hos bolaget på grund av försäkringsavtalet.

Är försäkring återförsäkrad hos inländskt bolag, som enligt denna lag är berättigat att driva försäkringsrörelse, eller hos utländsk försäkringsanstalt, som i sitt hemland med laga rätt driver sådan rörelse, må det bolag, åt vilket återförsäkringen meddelats, upptaga såsom tillgång värdet av återförsäkringsbolagets ansvarighet på grund av återförsäkringen, dock högst det belopp, vartill försäkringsfonden för försäkringen enligt bolagets egna beräkningsgrunder uppgår.

121 §.

De i 5 § omförmälda grunderna för beräkning av försäkringspremier och premiereserv för livförsäkring skola angiva den räntefot, det dödlighetsmått eller andra riskmått och de antaganden beträffande omkostnaderna, som skola läggas till grund för beräkningen.

Räntefoten må icke väljas högre än som, med hänsyn till kända förhållanden, kan anses för framtiden betryggande. Dödlighetsmättet må, i fråga om försäkringar för dödsfall, icke väljas lägre, och, i fråga om försäkringar för livsfall, icke högre än som på grund av tillgänglig erfarenhet beträffande den ifrågavarande arten av försäkringsrörelse kan anses betryggande. Omkostnaderna må icke antagas lägre än vad enligt tillgänglig erfarenhet från försäkringsrörelse av den ifrågavarande arten kan anses vara erforderligt för sådan rörelse.

Grunderna för premiereservens beräkning skola vara så avfattade, att premiereserven för varje särskild försäkring framkommer såsom det belopp, varmed kapitalvärdet av bolagets beräknade framtida utgifter för försäkringen må överskjuta kapitalvärdet av härefter omförmälda

reservpremier, vilka ingå i de försäkringspremier, bolaget enligt försäkringsavtalet må hava att ytterligare uppbära. Reservpremie beräknas så, att vid försäkringsavtalets ingående kapitalvärdet av alla reservpremier är lika med kapitalvärdet av bolagets alla beräknade utgifter för försäkringens anskaffande och förvaltning och för försäkringsförbindelsens fullgörande, dock med den inskränkningen att anskaffningskostnaden icke må vid denna beräkning antagas högre än som motsvarar vid försäkring för dödsfall åtta procent och vid försäkring för livsfall fyra procent av kapitalvärdet av bolagets beräknade utgifter för försäkringsförbindelsens fullgörande samt vid kapitalförsäkring ej heller högre än två och en halv procent av försäkringssumman.

Varda grunderna för beräkning av premiereserven ändrade, skola, där ej Konungen fastställer särskilda grunder för beräkningen av premiereserven för äldre försäkring, de nya grunderna tillämpas jämväl å sådan försäkring, dock att reservpremien skall så avpassas, att premiereserven vid övergången blir minst lika stor som efter de äldre grunderna.

122 §.

Hava särskilda inländska försäkringsbolag, som enligt denna lag äro berättigade att driva försäkringsrörelse, övertagit försäkring under gemensam ansvarighet en för alla och alla för en, vare vart och ett av bolagen pliktigt att göra avsättning till försäkringsfond allenast för så stor del av försäkringen, som, enligt avtal mellan bolagen, på det bolag belöper.

123 §.

Ett belopp motsvarande försäkringsfonden för livförsäkringar skall redovisas i följande slag av värdehandlingar:

- 1) obligationer, som utfärdats eller garanterats av staten;
- 2) allmänna hypoteksbankens eller konungariket Sveriges stadshypotekskassas obligationer;
- 3) fordringsbevis, utfärdade av riksbanken eller av annan bank, vars reglemente blivit av Konungen fastställt;
- 4) obligationer eller andra skuldförbindelser, utfärdade eller garanterade av svensk kommun, som till lånets upptagande eller garanterande erhållit Konungens tillstånd;
- 5) skuldförbindelser, för vilka bolaget äger säkerhet genom inteckning i fast egendom inom två tredjedelar av senast fastställda taxeringsvärde, så ock med försäkringsinspektionens medgivande skuldförbindelser

med säkerhet av inteckning intill fulla taxeringsvärdet i bolaget tillhörig fastighet, som är avsedd för inrymmande av lokal för bolagets rörelse, eller, där bolaget äger flera sådana fastigheter, i en av dem; dock att i varje fall åbyggnad å egendom skall, för att inteckning i egendomen må godkännas, vara brandförsäkrad i något med vederbörligen fastställd bolagsordning försett brandförsäkringsbolag inom riket;

6) sådana av enskilda järnvägar eller industriella inrättningar utfärdade obligationer, utländska statsobligationer och andra värdehandlingar, som till sin art och till den säkerhet de erbjuda kunna anses jämförliga med några av de under 1)—5) nämnda;

eller ock i följande tillgångar av annan art:

7) reservpremier, ingående i förfallna obetalda premier;

8) belopp, som bolaget förskjutit mot säkerhet i försäkringsbrev inom återköpsvärdet;

9) det värde av återförsäkringsbolags ansvarighet på grund av i återförsäkring övertagna livförsäkringar, vilket enligt medgivandet i 120 § upptagits som tillgång; dock att värdet av utländsk försäkringsanstalts ansvarighet ej må i vidsträcktare mån användas till redovisning av premiereserven än försäkringsinspektionen på framställning av bolaget finner, med hänsyn till försäkringstagarnas säkerhet, kunna medgivas.

124 §.

Meddelar försäkringsbolag försäkring av annat slag än personförsäkring, och meddelas sådan försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, skola tillgångar motsvarande försäkringsfonden för sådana försäkringar redovisas i värdehandlingar av den i 123 § under 1)—6) omförmälda beskaffenhet.

126 §.

Försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, skall, på sätt här nedan sägs, göra avsättning till säkerhetsfond.

Där säkerhetsfonden och den i 5 § omförmälda premieåterbäringsreserven sammanlagda ej uppgå till ett belopp, motsvarande en tjugondedel av den del av försäkringsfonden för livförsäkringar, som icke är redovisad på sätt i 123 § under 7)—9) sägs, så ock där säkerhetsfonden ej uppgår till en tiondedel av premieåterbäringsreserven, skall till säkerhetsfond årligen avsättas minst hälften av bolagets årsvinst, sedan möjligen befintlig brist från föregående år täckts och avsättning gjorts till den i 26 § omförmälda reservfond och till premieåterbäringsreserv. Ej

må återbetalning av garantikapital äga rum, där ej summan av nämnda fonder uppgår till sagda belopp.

Vid beräkning av det belopp, som sålunda minst skall avsättas till säkerhetsfonden, må ej från årsvinsten avdragas den andel däri, som kan hava tillerkänts styrelseledamot eller annan såsom arvode (tantiem).

Nedsättning av säkerhetsfonden må icke utan särskilt tillstånd av försäkringsinspektionen äga rum, där sådant ej erfordras för betäckande av förlust, som ej kan täckas av befintliga till framtida förfogande av-satta medel eller genom nedsättning av reservfond.

Nedsättning av premieåterbäringsreserven må, utom till utbetalning av premieåterbärning enligt för sådan utbetalning gällande grunder, icke äga rum, där sådant ej erfordras för täckande av förlust, som ej kan täckas på sätt i föregående stycke sägs.

127 §.

Har försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, redovisat tillgångar motsvarande viss del av aktiekapital, dock ej överstigande halva detta kapital, eller av garantikapital i sådana värdehandlingar, som i 123 § är sagt, samt till livförsäkringstagarnas säkerhet satt dessa värdehandlingar i pant på sätt i 125 § är angående försäkringsfond stadgat, må det sålunda redovisade beloppet avräknas från den föreskrivna säkerhetsfonden.

Driver försäkringsbolag jämte livförsäkringsrörelse annan försäkringsrörelse, skola tillgångar motsvarande säkerhetsfonden och premieåterbäringsreserven, där sådan finnes, redovisas på sätt om försäkringsfond är i 123 § föreskrivet; i fråga om värdehandlingar, i vilka tillgångarna sålunda redovisas, gälle vad i 125 § sägs om där avsedda handlingar.

128 §.

Driver försäkringsbolag rörelse i utlandet, äger Konungen i fråga om försäkringsfond, säkerhetsfond eller premieåterbäringsreserv för de utländska försäkringarna medgiva de avvikelser från stadgandena i 120—127 §§, som med hänsyn till utländsk lag prövas erforderliga, i den mån sådant kan ske utan förfång för de inländska försäkringstagarnas säkerhet. Medgives sådan avvikelse, förordnar Konungen tillika i vad mån föreskrifterna i 139—144 §§ skola äga tillämpning beträffande de försäkringar, som i medgivandet avses.

134 §.

Försäkringsbolag åligge att årligen inom en månad efter den i 30 eller 91 § omförmälda bolagsstämma till försäkringsinspektionen ingiva

1) styrelsens förvaltningsberättelse, balansräkningen, revisorernas utlåtande ävensom de å bolagsstämman i anledning av nämnda handlingar fattade beslut;

2) en av styrelsen enligt av försäkringsinspektionen fastställt formulär upprättad och underskriven uppgift om bolagets verksamhet under året och om dess ställning vid årets slut.

Om bolaget driver livförsäkringsverksamhet, skall bolaget därjämte till försäkringsinspektionen med avseende å denna verksamhet ingiva dels inom samma tid

3) en av bolagets aktuarie avgiven redogörelse för beräkning av premiereserven och av premieåterbäringsreserven, där sådan finnes;

dels inom sex månader från ovan omförmälda bolagsstämma

4) en av bolagets aktuarie gjord undersökning, i vad mån det verkliga förloppet av verksamheten under året avvikit från de enligt 5 eller 67 § upprättade grunder för densamma.

Bolaget skall tillika inom en månad efter förenämnda bolagsstämma låta i allmänna tidningarna införa den del av den under 2) omförmälda uppgiften, som försäkringsinspektionen föreskriver.

Försäkringsinspektionen äger att meddela anvisningar för upprättande av de under 3) och 4) omförmälda handlingar.

Finner försäkringsinspektionen nödigt att infordra ytterligare upplysningar, skola sådana ofördröjligen lämnas.

139 §.

Har försäkringsbolag, som driver livförsäkringsrörelse, kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, skall, för tillvaratagande av livförsäkringstagarnas rätt, en särskild administration inträda. Förvaltningen av administrationsboet åligge försäkringsinspektionen.

Försäkringsinspektionen skall ofördröjligen för livförsäkringstagarnas räkning omhändertaga samtliga de värdehandlingar, i vilka livförsäkringstagarna enligt bestämmelserna i 125 och 127 §§ njuta panträtt.

Härmed övergå på administrationsboet alla bolagets rättigheter och skyldigheter på grund av livförsäkringsavtalen ävensom, där livförsäkringar återförsäkrats, bolagets rättigheter och skyldigheter på grund av återförsäkringarna.

För det belopp, varmed omförmälda värdehandlingar må finnas i värde understiga livförsäkringsfonden ökad med en tjugondedel av samma fond, äge administrationsboet fordringsrätt hos bolaget.

144 §.

Har försäkringsbolag, som meddelar försäkring av annat slag än personförsäkring och meddelar sådan försäkring för all framtid eller för längre tid än tio år, kommit under likvidation eller i konkurstillstånd, skall försäkringsinspektionen utse ett ombud, som har att å försäkrings-tagarnas vägnar iakttaga och bevaka den panträtt, som jämlikt 125 § tillkommer försäkringstagarna uti de enligt sagda paragraf till deras säkerhet i särskilt förvar satta värdehandlingar, med iakttagande därav att envar försäkringstagare njuter panträtt i nämnda värdehandlingar i den mån han enligt bestämmelsen i 120 § 3 mom. äger fordran hos bolaget på grund av försäkringsavtalet.

Ombudet äge av bolaget uppbära arvode till belopp, som bestämmes av Konungen.

164 §.

I fråga om återförsäkring äger Konungen medgiva sådana avvikelser från vad denna lag innehåller, som prövas skäligen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1915.

Utan hinder av denna lags bestämmelser må grunder för försäkringsbolags livförsäkringsverksamhet, vilka fastställts före nämnda dag, fortfarande tillämpas och mindre väsentliga ändringar i desamma medgivas i enlighet med förut gällande bestämmelser. Vid mera väsentliga ändringar skola bestämmelserna i denna lag gälla. Hava grunder, som fastställts före nämnda dag, icke ändrats eller endast mindre väsentliga ändringar i dem vidtagits, äger bolaget, i senare fallet dock endast med Konungens medgivande, att i balansräkning för tid före den 1 januari 1918, på sätt i 48 och 99 §§ enligt deras förutvarande lydelse sägs, såsom tillgång uppföra kostnader för anskaffande av nya livförsäkringar, och gälle med avseende å sådant bolag vad i berörda lagrum stadgas angående avskrivning av sådan tillgång samt angående utdelning åt delägare och garantier under tid, då sådan avskrivning icke är slutförd.

Har försäkringsbolag i balansräkning för räkenskapsår, som utgår före den 1 januari 1915, såsom tillgång uppfört organisationskostnad, gälle vad i 48 och 99 §§ enligt deras förutvarande lydelse stadgas angående avskrivning av sådan tillgång.»

2:o) »L A G

innefattande tillägg till lagen om försäkringsrörelse den 24 juli 1903.

Om återförsäkring.

1 §.

Försäkringsbolag må icke utan försäkringsinspektionens medgivande sluta avtal, varigenom bolaget förbinder sig att i återförsäkring avgiva ännu icke tecknade livförsäkringar, där avtalet icke kan av bolaget uppsägas att utan vederlag upphöra senast ett år efter uppsägningen. Försäkringsbolag må ej heller utan försäkringsinspektionens medgivande sluta avtal om avgivande i återförsäkring av redan tecknad livförsäkring, där försäkringen vid avtalets ingående varit i kraft mera än ett halvt år.

Vad sålunda stadgats gäller icke med avseende på försäkringsbolag, som allenast meddelar återförsäkring.

Om förbud mot viss premienedsättning och om ombud för livförsäkringsbolag.

2 §.

Å de livförsäkringspremier, som försäkringsbolag jämlikt fastställda grunder bestämt, må till fördel för enskilda försäkringstagare eller grupper av försäkringstagare varken direkt eller indirekt nedsättning medgivas vare sig av bolaget eller av dess ombud annorledes än genom premieåterbäring eller vinstutdelning i överensstämmelse med fastställda grunder.

3 §.

Försäkringsbolag, som meddelar livförsäkring, må icke lämna uppdrag att såsom bolagets ombud anskaffa eller förmedla anskaffning av ansökningar om dylik försäkring åt annan än den, som kan anses äga betingelser för att på ett värdigt och lämpligt sätt utöva sådan verksamhet. När sådant uppdrag lämnas, så ock när givet uppdrag återkallas, skall anmälan därom ofördröjligen göras hos försäkringsinspektionen. Återkallas uppdraget endast för viss tid, skall detta i anmälan angivas.

Ersättning för anskaffning eller förmedling av anskaffning av ansökningar om försäkring må icke, vare sig i form av provision eller annorledes, av bolaget eller dess ombud givas åt annan än sålunda anmält ombud.

Från skyldigheten att göra sådan anmälan, som här ovan sägs, äger Konungen befria försäkringsbolag, som prövas hava vidtagit betryggande åtgärder för övervakande av ombudens verksamhet eller som meddelar allenast enstaka former av livförsäkring, där denna rörelse är av ringa omfattning och icke utgör det huvudsakliga föremålet för bolagets verksamhet.

4 §.

Har någon, som innehar sådant uppdrag, som avses i 3 §, gjort sig skyldig till handling, som strider mot stadgandet i andra stycket av nyssnämnda paragraf eller mot 2 § eller som eljest prövas vara oförenlig med ett värdigt och lämpligt utövande av verksamheten såsom ombud, åligger det bolaget att återkalla uppdraget. Återkallandet må kunna avse viss begränsad tid.

Ansvarsbestämmelser.

5 §.

Styrelseledamot eller annan, som bryter mot föreskrifterna uti 1 eller 2 § eller 3 § andra stycket eller underlåter att göra anmälan, som i 3 § första stycket sägs, straffes med böter från och med femtio till och med två tusen kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1915.»

Riksdagen får härmed anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition blivit av riksdagen bifallen.

Stockholm den 17 juli 1914.

Med undersåtlig vördnad.
